

กลุ่มวิเชกราด: ที่มาและความสำคัญ

อ.ดร.วิจิตตา ศรีรัตนดา

รองประธานหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรม (หลักสูตรนานาชาติ)
คณะอักษรศาสตร์ และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มวิเชกราด (Visegrád Group) หรือรู้จักกันในนาม กลุ่มวิเชกราดสี่ หรือ กลุ่ม V4 เป็นกลุ่มความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคในยุโรปกลาง ชื่อกลุ่ม “วิเชกราด” มีที่มาจากประวัติศาสตร์ยุโรปกลาง สมัยศตวรรษที่ 14 เมื่อกษัตริย์ผู้ครองดินแดนในภูมิภาคยุโรปกลาง อันได้แก่ พระเจ้ายูยานแห่งโบฮีเมีย พระเจ้าคาซิเมียร์ที่ 3 แห่งโปแลนด์ และพระเจ้ากอรอยแห่งฮังการี ทรงพบและหารือกันที่ปราสาทวิเชกราด ซึ่งตั้งอยู่ในดินแดนฮังการี เมื่อค.ศ. 1335 เหตุการณ์นี้เรียกว่าการประชุมแห่งวิเชกราด (Congress of Visegrád) การเจรจาหรือดังกล่าวใช้เวลาถึง 2 เดือน โดยกษัตริย์ทั้ง 3 พระองค์ทรงเห็นพ้องต้องกันว่าจะร่วมกันสร้างเส้นทางคมนาคมการค้าอันมั่งคั่งที่จะหลีกเลี่ยงป้อมปราการแห่งเวียนนาเพื่อกรุยทางสู่การเข้าถึงตลาดและการแลกเปลี่ยนทางการค้ากับดินแดนอื่น ๆ ในยุโรปที่สะดวกและรวดเร็วกว่าเดิม

กลุ่มวิเชกราดก่อตั้งเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1991 อันเป็นวันที่ผู้นำประเทศสมาชิกวิเชกราด ทั้ง 3 ประเทศ หรือที่รู้จักกันในนาม V3 ในขณะนั้น อันได้แก่ ประธานาธิบดีวาตสลัฟ ฮาเวล (สาธารณรัฐเช็ก) โสโลเวเกีย นายกรัฐมนตรี โยเซฟ อานดาล (ประเทศฮังการี) และประธานาธิบดี เลค วาเวนชา (สาธารณรัฐโปแลนด์) ประชุมและร่าง “คำประกาศวิเชกราด” (Visegrád Declaration) อย่างเป็นทางการ ณ ปราสาทวิเชกราด ประเทศฮังการี อันเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ดังที่กล่าวมา คำประกาศวิเชกราดเป็นการชี้แจงวิสัยทัศน์หลักของการร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคด้านนโยบายการต่างประเทศ 2 ประการที่สำคัญในขณะนั้น อันได้แก่ ประการแรก การยกเลิกและสลายโครงสร้างด้านความมั่นคงแห่งยุคโซเวียต ประการที่สอง การเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพยุโรปและองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ หรือ นาโต¹

¹ Dangerfield, Martin. –The Contribution of the Visegrad Group to the European Union’s ‘Eastern’ Policy: Rhetoric or Reality?’. *Europe-Asia Studies*. Vol. 61. No. 10 (December 2009). Routledge: p. 1737.

ภายหลังการก่อตั้งสาธารณรัฐสโลวาเกียเมื่อค.ศ. 1993 สมาชิกกลุ่มวิเชกราดจึงเพิ่มจำนวนมาเป็น 4 ประเทศดังปัจจุบัน สมาชิก V4 ประกอบด้วย สาธารณรัฐเช็ก ประเทศฮังการี สาธารณรัฐโปแลนด์ และสาธารณรัฐสโลวาเกีย ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกตั้งอยู่บนฐานแห่งวัฒนธรรมและรากเหง้าทางภูมิปัญญาที่สมาชิกทั้ง 4 มีร่วมกันอย่างลึกซึ้งและยาวนาน² เพราะเหตุนี้ ความร่วมมือดังกล่าวได้ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบโครงสร้างและการดำเนินงานของรัฐบาลในแต่ละประเทศสมาชิกอย่างแนบแน่น จนกล่าวได้ว่ากลุ่มวิเชกราดเป็นลักษณะความร่วมมือที่ยั่งยืนถาวรแห่งเวทีการเมืองยุโรป³

เจตนารมณ์แห่งการก่อตั้งกลุ่มวิเชกราดสะท้อนในหัวข้อการประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการระหว่างประธานาธิบดีของกลุ่ม V3 ที่เมืองบราติสลาวาเมื่อค.ศ. 1990 โดยเฉพาะหัวข้อ “การปรับนโยบายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน” และ “การประสานขั้นตอนวิธีต่าง ๆ ผู้เส้นทางการเป็นส่วนหนึ่งกับยุโรป”⁴ ผลการประชุมหารือดังกล่าวได้นำมาปรับใช้อย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรมเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1999 อันเป็นปีที่สมาชิก V4 เห็นพ้องว่าจะกำหนดให้จัดประชุมบรรดานายกรัฐมนตรี V4 เป็นประจำ 2 ครั้งต่อปี และให้หน่วยงานรัฐทุกระดับของประเทศสมาชิกจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังกำหนดตำแหน่งประธานกลุ่มวิเชกราดให้มีการสลับปี เป็นตำแหน่งเวียนในหมู่ประเทศสมาชิก ประธานกลุ่มวิเชกราดมีหน้าที่ประสานงานและประมวลข้อมูลเพื่อร่าง “แผนการทำงาน” ประจำปี⁵ นอกจากนี้กลุ่มวิเชกราดได้ก่อตั้ง กองทุนวิเชกราดนานาชาติ (International Visegrád Fund) เมื่อค.ศ. 2000 โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความร่วมมือในระดับพลเมืองและเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในสาธารณประโยชน์ร่วมกัน⁶ โดยมีงบประมาณ

² –About the Visegrad Group”. 2017. <http://www.visegradgroup.eu/about>

³ Dangerfield, Martin. –The Contribution of the Visegrad Group to the European Union’s ‘Eastern’ Policy: Rhetoric or Reality?”. *Europe-Asia Studies*. Vol. 61. No. 10 (December 2009). Routledge: p. 1737.

⁴ Cottey, Andrew. –The Visegrad Group”. *Subregional Cooperation in the New Europe*. Ed. Andrews Cottey. Basingstoke: Macmillan, 1999: p. 70.

⁵ Dangerfield, Martin. –The Contribution of the Visegrad Group to the European Union’s ‘Eastern’ Policy: Rhetoric or Reality?”. *Europe-Asia Studies*. Vol. 61. No. 10 (December 2009). Routledge: p. 1737.

⁶ Ibid.

ประจำปีประมาณ 8 ล้านยูโร⁷ สำนักงานบริหารจัดการกองทุนตั้งอยู่ที่กรุงบราติสลาวา สาธารณรัฐ สโลวัก ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก V4 และการดำเนินงานของกองทุนวิเชกราด นานาชาติบรรลุเป้าประสงค์เมื่อประเทศสมาชิกได้เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปครบทุกประเทศ ในวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 2004⁸ นอกจากนี้ สาธารณรัฐสโลวักยังเริ่มใช้เงินสกุลยูโรเมื่อค.ศ. 2009

หากนำดินแดนของสมาชิก V4 มารวมกัน กลุ่มวิเชกราดมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 533,000 ตาราง กิโลเมตร จำนวนประชากรของประเทศสมาชิกรวมกันประมาณ 64 ล้านคน⁹ จำนวนประชากรวิเช กราดใกล้เคียงกับจำนวนประชากรในประเทศอิตาลี ฝรั่งเศส หรือสหราชอาณาจักร เศรษฐกิจของ กลุ่มวิเชกราดใหญ่เป็นอันดับที่ 5 ของยุโรป และอันดับที่ 12 ของโลก¹⁰

ปัจจุบันประธานแห่งกลุ่มวิเชกราดคือสาธารณรัฐ โปแลนด์ วาระตำแหน่งประธานกลุ่มวิเชกราด จะเวียนเปลี่ยนในเดือนกรกฎาคมของทุกปี นโยบายและการดำเนินงานล่าสุดภายใต้ประธานกลุ่ม วิเชกราดปัจจุบันคือการร่าง “คำประกาศวอร์ซอ” (Warsaw Declaration) ร่วมกันระหว่าง นายกรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกทั้ง 4 ประเทศ ณ กรุงวอร์ซอ สาธารณรัฐ โปแลนด์ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2017 เนื้อหาของคำประกาศสะท้อนเจตนารมณ์ของกลุ่ม V4 ที่จะร่วมมือกันด้าน นวัตกรรมและกิจการดิจิทัลต่าง ๆ โดยมีจุดประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในโลกที่เศรษฐกิจ ขับเคลื่อนด้วยระบบดิจิทัลและการแลกเปลี่ยนข้อมูลฉบับไว คำประกาศวอร์ซอเน้นความพยายาม ที่จะก่อตั้งตลาดร่วมดิจิทัลแห่งยุโรปเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวโดยเสรีของสินค้า

⁷ –International Visegrad Fund”. *Ministry of Regional Development of the Czech Republic*. 2016. <https://www.strukturalni-fondy.cz/en/Microsites/V4/Informace-V4/Mezinarodni-visegradsky-fond>

⁸ –About the Visegrad Group”. 2017. <http://www.visegradgroup.eu/about>

⁹ Rousek, Pavel. –Mutual Foreign Trade between China and the Visegrad Group”. *Littera Scripta* [online]. 2016. České Budějovice: The Institute of Technology and Business in České Budějovice, 9(3), 42-51 [accessed: 2016-12-20]. ISSN 1805-9112. http://journals.vstecb.cz/category/litterascripta/9-rocnik/3_2016/.

¹⁰ Katusčák, Tamara and Kamila Repaňová. –Up-coming Business Forum of the Visegrad Group in Flanders”. 17 February 2017. http://www.mzv.cz/brussels/en/commerce_and_economy/up_coming_business_forum_of_the_visegrad.html

บุคลากร การบริการ ข้อมูล และเงินทุน เป็นตลาดร่วมที่ปัจเจกบุคคลและธุรกิจต่าง ๆ สามารถเข้าถึงกิจกรรมออนไลน์ต่าง ๆ ภายใต้เงื่อนไขแห่งการแข่งขันที่โปร่งใสและเป็นธรรม และภายใต้การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลผู้บริโภคระดับสูงอันมุ่งคุ้มครองสิทธิปัจเจกบุคคลไม่ว่าปัจเจกบุคคลนั้นจะมีเชื้อชาติใดหรือมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด เป้าหมายที่ตั้งไว้คือการเตรียมความพร้อมสู่เทคโนโลยี 5G นอกจากนี้คำประกาศวิสัยทัศน์ที่ยั่งยืนที่อนุปนิธานของกลุ่มวิเชกราดที่ จะส่งเสริมให้ภูมิภาควิเชกราดเป็นศูนย์กลางด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่พร้อมร่วมมือกัน ระหว่างประเทศสมาชิกและร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกอีกด้วย¹¹

บรรณานุกรม

- About the Visegrad Group”. 2017. <http://www.visegradgroup.eu/about>
- Cottey, Andrew. –The Visegrad Group”. *Subregional Cooperation in the New Europe*. Ed. Andrew Cottey. Basingstoke: Macmillan, 1999.
- Dangerfield, Martin. –The Contribution of the Visegrad Group to the European Union’s ‘Eastern’ Policy: Rhetoric or Reality?”. *Europe-Asia Studies*. Vol. 61. No. 10 (December 2009). Routledge: pp. 1735-1755.
- International Visegrad Fund”. *Ministry of Regional Development of the Czech Republic*. 2016. <https://www.strukturalni-fondy.cz/en/Microsites/V4/Informace-V4/Mezinarodni-visegradsky-fond>
- Joint declaration of intent of Prime Ministers of the Visegrad Group on mutual co-operation in innovation and digital affairs: Warsaw Declaration”. CEE Innovators Summit, Warsaw. 28 March 2017. <http://www.msz.gov.pl/resource/8cf3499a-ea80-4bd0-a56b-e2020dadccf5:JCR>
- Katuščák, Tamara and Kamila Repaňová. –Up-coming Business Forum of the Visegrad Group in Flanders”. 17 February 2017. http://www.mzv.cz/brussels/en/commerce_and_economy/up_coming_business_forum_of_the_visegrad.html
- Rousek, Pavel. –Mutual Foreign Trade between China and the Visegrad Group”. *Littera Scripta* [online]. 2016. České Budějovice: The Institute of Technology and Business in České Budějovice, 9(3), 42-51 [accessed: 2016-12-20]. ISSN 1805-9112. http://journals.vsteb.cz/category/litterascripta/9-rocnik/3_2016/

¹¹ –Joint declaration of intent of Prime Ministers of the Visegrad Group on mutual co-operation in innovation and digital affairs: Warsaw Declaration”. CEE Innovators Summit, Warsaw. 28 March 2017. <http://www.msz.gov.pl/resource/8cf3499a-ea80-4bd0-a56b-e2020dadccf5:JCR>